

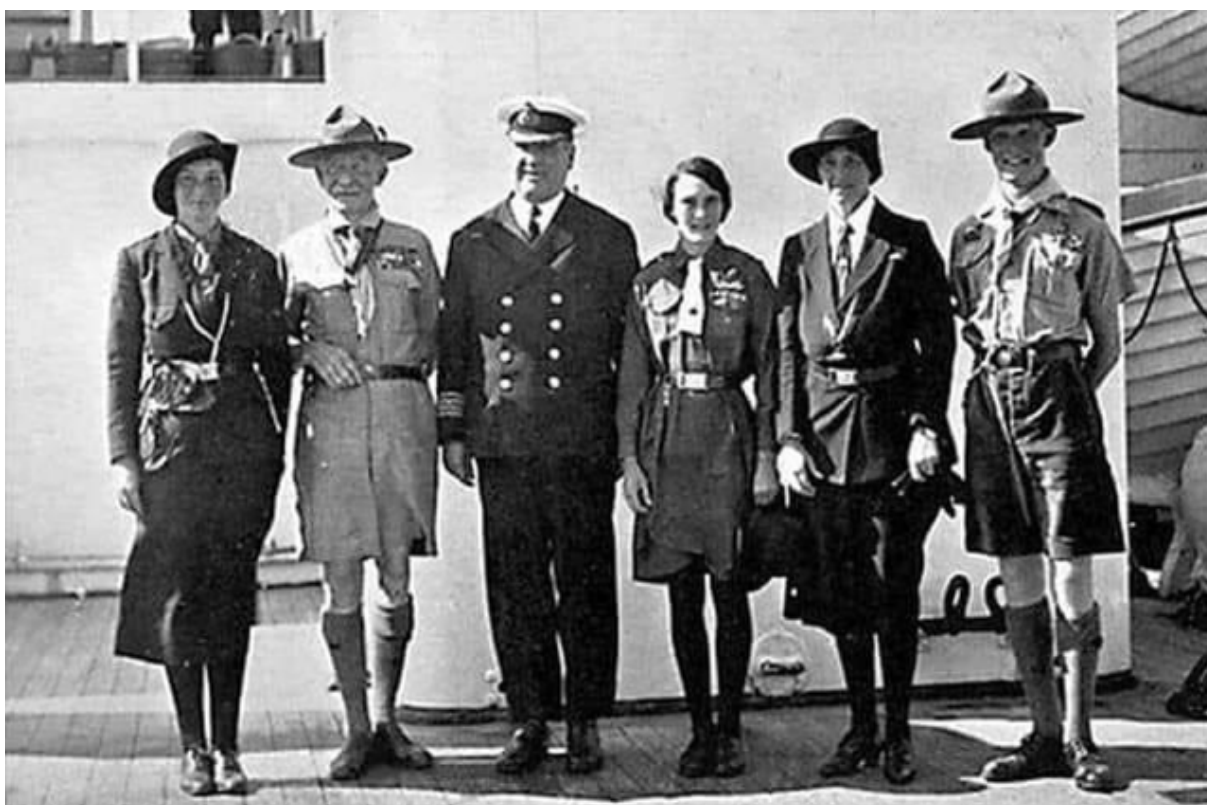

Nytt fra Vesterlen Speidermuseum

14. årgang - 2024

ORGAN FOR MUSEUMSVENNENE

NR. 3

På båttur med hele familien Baden Powell sammen med kapteinen.

Sjøspeidernes første landsleirbesøk

Første gang sjøspeiderne deltok med en båt på landsleir var i 1952. Speidere fra Trondheim seilte da til Verdal med egen båt, Viking. På leiren drev de øvelser på fjorden og hadde også oppsyn med badeplassen.

Tredalen – senter for sjøspeiding

Norsk Speidergutt-Forbund kjøpte eiendommen Tredalen på Spjærøy i Hvaler 1. juli 1955. Dette skulle bli sjøspeidernes nye treningssted og også en flåtebase. Det var flere bygninger på den 10 mål store eiendommen. I tillegg var det mulighet for småbåthavn. Badeplass var der også, og en pen frukthage.

Den første sommeren deltok nærmere 300 leirdeltakere på NSF's nye leirsted. Det fortelles at speiderne og lederne stortrivdes på eiendommen. Det første sjøspeiderkurset på Tredalen hadde 15 deltakere.

Året 1956 ble det holdt nytt sjøspeiderkurs på Tredalen, med Erik Dahle som kursleder. Det var 22 deltakere på Spjærøya den første uka i juli. Båtene de disponerte var NSF's S/S Slør og L/B Høvikingen. Kursdeltakerne fikk også låne Terna av Huuse-Byhrings filmselskap, som nettopp da avsluttet opptak på Spjærøya til filmen «På tokt med Terna». I kursrapporten for kurset i Lederen nr. 5 1956 blir det ytret ønske om en egen båt, «men vi trenger snart å få en skikkelig, standard sjøspeiderbåttype!»

Tredalen eies fortsatt og drives av Norges speiderforbund.

Tredalen

Foto fra jubileumsboken Femti år for norske gutter, 1961. Speiderslupp med Tredalen i bakgrunn.

Ideelt sett hadde vi holdt nyhetene stille frem til september, men disse tingene kommer ut av og til! Men ja, vi har planlagt at jeg skal videreformidle rollen som Storbritannias sjefsspeider senere i år. Dette vil markere slutten på tre x 5 års perioder som sjef og totalt 15 år i rollen. Lengre enn jeg noen gang har drømt om, men uten tvil den største æren i mitt liv.

Vennligheten og engasjementet til våre unge og frivillige er utrolig. For noen inspirasjon.

Og jeg er så stolt over at siden 2009 da jeg ble med, har over 2 millioner mennesker vært gjennom speidere i Storbritannia.

Sammen oppnådde vi alt vi satte oss for å gjøre – vokste bevegelsen vår og hjalp millioner av unge mennesker med å få ferdigheter for livet og tilgang til eventyr og friluftsliv.

Men som enhver speider før meg, er det en tid for å gi denne æren videre til en ny person (som vi vil kunngjøre når tiden er inne.) Jeg vil selvfølgelig fortsette som sjefsambassadør til World Scouting, og hjelpe til med å støtte den globale bevegelsen til rundt 65 millioner internasjonale speidere. Det oppdraget er stort og et fortsatt fokus for meg, å spre verdiene respekt, lojalitet, familie, munterhet i motgang og mot.

Men jeg vil takke alle i vår britiske speiderfamilie for deres støtte, kjærlighet og oppmuntring gjennom 15 år. Venner for livet. Ferdigheter for livet. Du er den beste ... #nevergiveup #eventyr #speidere The Scouts World Organization of the Scout Movement - WOSM

Den britiske speidersjefen har fått ennu en ærestittel som oberst. Antagelig gitt grunnet hans evner til å inspirere unge mennesker.

Utnevnelsen gir ingen myndighet, kun ære, og retten til å bære uniform, som igjen gir retten til å bære militære medaljer som kun kan bæres på uniform.

Congratulations Colonel Bear Grylls on his appointment as Honorary Colonel of Army Foundation College Harrogate 🙌

After leaving school, Grylls hiked in the Himalayan mountains of Sikkim and West Bengal. From 1994–1997, he served in the Territorial Army with 21 SAS as a trooper. His time in the SAS ended as the result of a free fall parachuting accident in Kenya in 1996; his parachute failed to open, causing him to break three vertebrae. At 16,000 feet, his fall is one of the highest ever to be survived without a functional parachute. He is an inspirational figure who has achieved so much with a broken back.

In 2004, Grylls was awarded the honorary rank of lieutenant commander in the Royal Naval Reserve. Then in 2013 he was awarded the honorary rank of lieutenant colonel in the Royal Marines Reserve, and promoted to Honorary Colonel in June 2021.

He is currently Chief Scout of the Scout Association of the United Kingdom and Overseas Territories a role he has been in since 2009, but is due to stand down in September 2024.

Museets venner på Roverway

For et flott konsept!

Dette var ikke bare en ukes leir, men alle speiderne var delt inn i små tropper som i flere dager var plassert rundt om i det ganske land og fikk opplevelser fra sjø, fjell og fjord sammen med speidere fra andre land.

Mandag 29. juli dro flere av oss til Hundvåg (med buss) for å oppleve 5500 rovere fra 38 land som var samlet til en ukes leir. På det store området hadde de god plass til alle småteltene sine. Noe av det første som møtte oss var 20 Vespa motorsykler som rovere fra Milano hadde brukt 10 dager å kjøre fra Italia til Stavanger med et budskap om fred og solidaritet og brorskap. I 1949 var det også italienske rovere som kjørte med slike til Norge med budskapet: The Red Arrow of Goodness. Speidermuseum fra Oslo var tilstede (Hanne Mette, Øystein og Ivar)(vi fikk kaffe og vafler og fikk hilse på), Speidersport var selvfølgelig også tilstede med et utrolig utvalg og en lang-lang kø. Noen av oss holdt på å gå helt «bananas» der inne.

Alle speiderne hadde nasjonalt skjerf i tillegg til hvilken underleir og mange hadde 5-6 skjerf. De fleste gikk også i speiderskjorte/-T-skjorte, noe som varmer et gammelt speiderhjerte. Vi ruslet rundt i leirene; det var rolig (ikke bråkete musikk), speiderne var hyggelige og snakket med oss; noen ville swappe merker, fortelle hvor de kom fra, hva de hadde gjort hittil og fortelle hvor flott den første tiden i Norge hadde vært. Noe som var nytt fra egne leirer, var at de hadde store mattelt der alle fra f.eks. Tyskland spiste; det ble solgt lunsj og det var aktiviteter både inne i de store teltene og rundt omkring. Noen fra Kopervik savnet det å lage mat; de fikk den ferdig og varmet den opp på krabbekoker. Ryddig og ikke noe søppel. Miljøbevisste ungdommer

Dette var den internasjonale dagen og de skulle senere ha internasjonalt leirbål noe de gledet seg stort til.

Det ble en veldig hyggelig dag sammen med roverne og «leirføttene» vår fikk litt tilfredsstillelse.

Hilsen Lovise

I kø til Speidersport

Her er noen fra museumsvennene

Vi får kaffe og en prat med speidermuseet i Oslo

Vesterlen speidermuseum var sterkt representert på K/M sin kretsleir i sommer.

Leiren hadde mottoet "E DU ME?" Det var over 400 speidere fra hele kretsen som "va me" Dessuten stilte det en gruppe fra NSF Bryne og en fransk gruppe.

Vi hadde en representant på hele leiren, dessuten var vi flere som var inne både på tirsdagen og fredagen.

Museet stilte med en utstilling av gamle telt, og et eget telt der vi hadde hengt opp gamle leirmerker og lagt inn speiderblader og gamle leirhefter.

Det var flere av speiderne som var inne og tittet både på det som hang på veggene og i bladene.

På tirsdagen hang vi opp en løype der speiderne kunne finne svar på spørsmål vi delte ut til gruppene. Dette ble en suksess. Alle deltakerne ble premiert med merke til å ha på leirbålskappen.

Vi hadde også lagt opp til fotokonkurranse. Vi fikk inn noen bilder der også, men ikke så mange som vi håpet på.

Gunvor, Inger Lise og Gro er på besøk

Det var en tradisjonell leir med mange aktiviteter bl.a ballspill, bading og haik. Fredag var det marked og om kvelden kom biskopen og hadde gudstjeneste.

Lørdagens avslutningsleirbål endte med et brak. Etter noen dager med regn og den sedvanlige sorpen, satte vinden et kraftig punktum for leiren. Det kom en byge med full storm og vel så det. Telt revnet og masteseil veltet. Et popoptelt fløy 80m og havnet der museumsteltet sto. Det teltet fløy over et gjerde og er helt ødelagt. Heldigvis hadde vi pakket ned alle museumsgjenstandene.

Det førte heldigvis ikke til fysiske skader på deltakerne, men de fikk seg litt av en opplevelse.

Fotokonkurranse

Under leiren var det utlyst en fotokonkurranse. Det kom inn flere forslag, men suveren vinner ble Veslemøy Mortensen

Gruppe: Førre (Haugaland krets)

Vi ble invitert av Hana på kretsleiren

Vi gratulerer!

1.august kunne vi lese følgende i Stavanger Aftenblad:

Historiens første speiderleir begynte på Brownsea Island utenfor Dorset i Sør-England. Leiren var å anse som et laboratorium for utprøving av generalløytnant Robert Baden-Powells ideer om oppdragelse av gutter, eller «oppøving i god samfunnsånd gjennom friluftsliv», som han året etter sammenfattet i boka «Scouting for Boys». 20 eller 21 gutter fra ulike samfunnslag deltok på den første leiren. Baden-Powell blåste selv leirens åpningsignal gjennom et antilopehorn han hadde hatt med seg hjem fra sin krigstjeneste i Afrika. Dagene i leiren begynte klokken seks med gymnastikk, bønn og flaggheising, fulgt av frokost klokken åtte. På programmet sto blant annet øvelser i orientering, leirferdigheter, livberging og sporing av dyr, samt leksjoner i moral og fedrelandskjærlighet. Leirens åpningsdag, 1. august 1907, blir gjerne regnet som stiftelsesdatoen til den internasjonale speiderbevegelsen.

1924 ble den andre verdensjamboreen avholdt i Danmark

I NSF's jubileumsbok Norske speidere, 1936, skrives det om jamboreen:

Visstnok var landsleiren den alt overskyggende begivenhet i den norske speiderverden i 1924. Men sommeren bød på flere minneverdige begivenheter. I tiden 9.-23. august møttes speidere fra alle klodens land til jamboree på Ermelundssletten ved København, og nordmennene var selvsagt også med, representert av en gruppe på 16 speidere fra Trøndelag krets og 6 fra Buskerud. Gruppen ble ledet av visespeiderohefen, med forbundssekretæren som næstkommanderende. Foruten dette offisielle hold deltok 13 ledere og speidere som en studietropp.

Opholdet i denne «allverdens by», med henved 5000 innbyggere, blev en oplevelse av de store, ikke minst fordi verdensspeiderohefen selv var med. Den norske gruppe hevdet sig godt, meget godt - den tok førsteplassen i leirens fineste konkurranse, turn out, hvor et av hovedpunktene var den ånd som preget speidernes ferd, altså speiderånden. At guttene dessuten var best i slike ting som treklattring, stenkast og brødbakning, at de tok annen premie i leirrutine og at de tilsammenlagt fikk fjerdepremien i «verdensmesterskapet i speideridrett», var av mindre betydning, sammenlignet med førsteprisen i turn out. Den sa noe, og norske speidere i utenlandske leire har siden alltid, og med hell, søkt å hevde sig nettopp der.

Under jamboreen blev den tredje internasjonale speiderkonferanse avholdt. Som Norges representanter møtte Ragnv. Iversen, Erik Rasmussen og J. J. Skjerve. Baden-Powell opsummerte jamboreens resultat således: «Ingen kunde for 5 år siden ha forutsett hvad vi nu iakttok i denne leir - at gutter fra land som da var i fortvilet krig med hverandre, nu bodde sammen i leir og var gode kamerater. Bare dette faktum kunde være et ineitament til å fortsette arbeidet for å styrke dette kameratskap og føre speiderånden videre frem og ut». Året 1924 er et av de store i Forbundets historie.

Den vellykkede gjennomførelse av Hamarleiren var så å si en konfirmasjon for speidersaken i Norge. Den viste hvor langt man var nådd og hvad som kunde naes. Den var en utmerket reklame for saken, en reklame som blev enn mere understreket ved den store «speideruke» som Oslo krets om høsten i propagandaøiemed avviklet i Oslo.

Speidersaken blev kjent og populær i stadig videre kretser. En ny opgangsperiode begynner, guttene kommer i flokk og følge. I 1923 hadde Forbundet 8185 speidere, i 1924 8 726. Men da 1925 gikk ut, var speiderfylkingen vokst til hele 10913! En imponerende fremgang! Det tør neppe være tvil om at den først og fremst skyldes Hamarleiren. Og derfor bør den landsleir kanskje huskes fremfor de andre. Det kom ny fart i utviklingen. Guttenes iver og ledernes arbeidslyst blev stimulert. Og sammen gikk de mot nye mål, og deres motto var det forbundsrop Ragnv. Iversen laget for jamboreefarerne: Frem for land og folk og hjem! Alltid lenger op og frem! Op, op, op!! Frem, frem, frem!

[Lord Baden-Powell](#) ankom jamboreen etter åpningsdagen og ble møtt velkommen med en parade. Sammen med Danmarks konge, Christian X. inspiserte han speiderne i et øsende regnvær. Han uttalte da:

«I have seen great numbers of Scouts in my life, but I have never seen any as wet as you are!»

På grunn av det kraftige regnværet ble jamboreen midlertidig evakuert. Den tredje internasjonale konferansen ble holdt i København i forbindelse med jamboreen. Det var første gang alle speiderne var organisert i telt, tropper og patruljer, en modell som er fulgt i årene etter dette. Også home hospitality ble prøvd ut på denne jamboreen.

Japanerne hadde reist i nærmere to måneder for å komme til jamboreen og de fra New Zealand like lenge.

Det ble konkurrert i ulike speiderdisipliner. Turn out, leirteknikk, sang og rop, nasjonaldans, leirbålsunderholdning, speideridrett I (iakttagelse, slutning, høydebestemmelse, stifinning, brødbaking og førstehjelp) og speideridrett II (altnuligmann, lassokasting, steinkasting, hurtigløp, treklattring og cross country-løp), kanotur, svømming, patruljeforhindringsløp, 24 timers patruljetur, leirrutiner, oppvisninger og til sist drakamp.

Norge vant øvelsene turn out, høydebestemmelse, brødbaking, steinkasting og treklattring

Samarbeidsavtale for Speidermuseet i Rogaland mellom Vesterlen krets og Rogaland krets.

Vesterlen speidermuseum skifter i denne forbindelse navn.

Det nye navnet til museet er Speidermuseet i Rogaland.

Speidermuseet har lenge ønsket at begge kretsene våre skulle være delaktig i museet.

Vi har jobbet med dette de siste årene, og nå er avtalen i boks.

Avtalen er at museet har et styre bestående av 2 medlemmer fra hver krets og to fra museet.

Vi får eget prosjekt regnskap og skal bl.a stille med utstilling på større arrangementer i kretsene.

Dette ser spennende ut, og vi gleder oss til det framtidige arbeidet.

Nå gjenstår det å finne en passende logo.

Vi regner med at avisen kommer ut med ny logo og nytt navn fra nr. 1- 25.

Innbydelse til

samling på Vesterlen speidermuseem

Adresse: Våganessvingen 5B, 4052 Røyneberg

Onsdag 9. oktober 2024 kl. 1800

Minner fra kretsleiren E' du me' 2024

Det blir vist film og fortalt om leirlivet

Quiz, utlodning, kaffe og kringle

Guidet omvisning for de som er interessert

Kom og bli bedre kjent med speiderhistorien!

Gratis entrè

Påmelding til museet@vesterlen.no innen 7. oktober

SLIPESTEINEN av Jakob Sande

Mot sør i sola ved eldhusveggen, der var vel heitt, san, ein sommarsdag,
og reint ein trivelig stad for kleggen, og fly og fluger av alle slag.

Og midt i surrande flugeflokkar stod slipesteinen vår, traust og stor,
der rei han stødt på to digre stokkar, og aksen gjekk i ein fleskesvor.

Her var det fyst eg i verda kjende kva livsens alvor i røynda er,
når sola steikte so ryggen brende, og kleggen beit både her og der.

Ein framand vilje ved steinen rådde som nådelaut meg i lekkjer la,
og heilt frå sveiva so vidt eg nådde eg seint og tidleg laut steinen dra.

Her laut eg stå som ein ussel slave med drengen over til oppsynsman,
og ryggen krøkt som ein saueklave og dra for matbiten alt eg vann.

På kant med livet på hemn og grunda og ynskte steinen for godt stod still,
og ein gong km ho, den store stunda, og det, må vite, gjekk soleis til:

Ein diger klegg seg på steinen sette, - han var vel mett, so han trengde fred.
Han sat so hoggande godt til rette med sjølve storslegga slike ved.

Og før eg sansa meg rett, eg treiv ho, tveiv sjølve storslegga, tung og stor,
og kvinande gjennomlufta dreiv ho so steinen klovna, - men kleggen før.

Eg fekk nok lite for den umaken, for sjølv om steinen gav legero,
eg vart som merkelig sår i baken at eg laut stå liksom steinen stod.

Ei vokes tid laut eg gå og vente, so kom dei heim med ein spilder ny,
men det vart tap opp og tap i mente, for han dei kom med, var tung som bly.

STØTTE TIL MUSEETS ARBEID:

Andelsbrev kan kjøpes ved å betale inn ønsket beløp på konto 3201.30.18625. Merk innbetalingen med navn og adresse, da får dere andelsbevis på beløpet i posten. Andelsbevis kan også kjøpes på museet ved besøk der.

Vi selger andelsbevis pålydende

Kr. 50,- kr. 100,- kr. 500,- kr. 1000,- og fritt beløp

MUSEUMSBESØK:

Musèet er åpent torsdager fra kl. 1000 til kl. 1430. **Velkommen!**

Ønskes besøk til annen tid kan det avtales pr telefon.

Inngangsbillett: Barn kr. 10,- Voksne: kr. 20,-

KONTAKTER TIL MUSEET:

Fellesmail til museet (for bestilling av besøk)

museet@vesterlen.no

Åse Wathne mobil: 958 63 482

John Ottar Lie Motland mobil: 915 99 747

Lovise Mæland mobil: 415 10 707

NSF kretskontor mobil: 950 31 101

post@vesterlen.no

K/M kretskontor mobil: 940 09 491

post@rogalandspeider.no

Kretsenes websider www.vesterlen.no

www.rogalandspeider.no

